

DOBREPOLJCI O GOZDARSTVU

Pri svojih zahtevah smo premalo vztrajni in glasni

Na pobudo članov SKZ-LS je bil 20. januarja 1991 sklican v Jakličevem domu na Vidmu v Dobrepolju zbor kmetov in drugih lastnikov gozdov z območja Dobrepolje. Zbora so se udeležili tudi gostje člani kmečke zveze iz Ribnice in Velikih Lašč. Namen zbora in sam potek je imel izrazito delovni značaj. Dobrepoljci, ki so se v velikem številu odzvali vabilu (zbralo se jih je okoli tristo in so prostorno dvorano napolnili do zadnjega kotička), so medse povabili tudi g. Ivana Omana, člana predsedstva RS in predsednika Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke, in predsednika Skupščine občine Grosuplje g. Rudolfa Rometa, ki je tudi član SKZ-LS.

Po uvodni proceduri je Anton Japočič, ki je bil izvoljen za delovnega predsednika, podal nekaj uvodnih misli za nadaljnjo razpravo in sklepanje. V uvodu je predvsem poudaril, da je sedanja gozdarska zakonodaja in celotna organizacija gozdarstva zasnovana na preživelih boljševističnih zamislih in v celoti naravnana v podružbljanje privatnih gozdov. Lastniki kot edini kompetentni za odločanje v svojih gozdovih pa so odrinjeni na stranski tir, tako pri pripravi zakonodaje kot pri odločanju sploh. Gozdarski strokovnjaki, ki so v glavnem zaposleni z organiziranjem lastne organizacije pa predstavljajo močan gozdarski lobi, ki v sredstvih javnega obveščanja in na drugih ravneh umetno ustvarja kampanjo za ohranitev obstoječega stanja in manipulira z javnostjo. Primer za to je tudi osnutek zakona o spremembah zakona o gozdovih, ki poleg nekaj dobrih rešitev ohranja kompleksen sistem planiranja in odkazovanja, po preživelih metodah s tem, da celotno breme tega aparata prevlači na republiko. Krivda za to je tudi na naši, kmečki strani, ker smo pri svojih zahtevah premalo vztrajni in glasni.

Po uvodni besedi je povzel besedo g. Ivan Oman, ki je vse misli iz uvoda v celoti podprl in pri tem poudaril, da so tudi v kmečki zvezi na teh stališčih. Niso zadovoljni z dolgotrajnimi pripravami zakona o gozdarstvu. Moratorij o sečnji je bil sprejet 1. 7. 1990 za pol leta in sicer z namenom, da se pripravi zakon, ki bi razrešil vse nastale probleme. Za pripravo zakona je zadolžen Republiški komite za kmetijstvo in gozdarstvo, vendar ni zaželenega učin-

ka, ker izgleda, da kadri, ki to pripravljajo, ne delajo v našem interesu. Prav zaradi tega zavlačevanja pri pripravi zakona sta se g. Oman in g. Podobnik posvetovala z ministrom g. Ostercom in predsednikom vlade g. Peterleto. Zavzeli so se, da pride predlog zakona čimprej pred skupščino.

Po novem naj bi se odpravila odkazila v kmečkih gozdovih. Nova zakonodaja ukinja monopol gozdarskih organizacij, ker se prejšnji zakon ne sklada s sprejetimi ustavnimi amandmaji. Ker pa ni zakona, bi se moral moratorij podaljšati za pol leta. V zakonu o gozdovih nastajajo neke razlike med strokovnjaki in kmečko zvezo, vendar bodo razlike vskladili med seboj. GG takih kot so sedaj po novem zakonu ne bo več. Obdavljenje gozda bo po katastru (predlogi so, naj se ugotovi in upošteva zaloga v gozdu ter lega gozda). Dokler pa velja še stari zakon, bodo ob sečnji GG pobirali še vedno biološko amortizacijo in druge dajatve, kar predstavlja z ozirom na novi davčni zakon dvojno obdavčitev.

Zato je še bolj nujno takojšnje sprejetje zakona. Na vprašanje, kako se izogniti dvojni obdavčitvi, je bil mnenja, da do uveljavitve novega zakona kmetje sekajo samo najnujnejše, z ostalo sečnjo pa počakajo.

G. Ivan Oman je sodeloval tudi v nadaljnjem poteku zbora in odgovarjal na vprašanja. Izrazil je tudi pripravljenost SKZ LS, da izstopi iz vladne koalicije, če se problemi gozdarstva ne bodo rešili v zadovoljstvo kmetov.

Gospod Rudolf Rome nam je postregel s podatki, da je na območju Dobrepolja 4710 ha gozdov, od tega 610 ha v družbeni lasti, 4100 v privatni lasti, kar predstavlja zelo pomembno kategorijo tako za občino kot za republiko. Dobrepoljci pa so podali cca 200 zahtev za vračilo po vojni odvzetih gozdov. Občina podpira zahteve kmetov po ureditvi gozdarske, združene in druge zakonodaje, kot tudi podpira zahteve za vračilo odvzetih zemljišč bodisi v povojnih kot tudi v arondacijskih postopkih iz let 60 do 63, ki so v Dobrepolju in v grosupeljski občini bili še posebej pereči.

Po daljši razpravi, ki je bila tu pa tam tudi polemična, deloma pa tudi izven predlagane in obravnavane teme, so enoglasno sprejeli tudi sklepe.

Sklepi zbora kmetov in drugih lastnikov gozdov

Izhajajoč iz ustavne pravice do zasebne lastnine in svobodnega upravljanja in razpolaganja z njo sprejemamo kmetje in drugi lastniki gozdov z območja Dobrepolja, ki obsega krajevne skupnosti Videm, Ponikve, Kampilje in Ilova gora, zbrani na zboru kmetov in drugih lastnikov gozdov v Jakličevem domu na Vidmu, sledeče sklepe, ki se jim pridružujejo tudi drugi lastniki gozdov, ki niso prisotni na tem zboru:

1. Od Izvršnega sveta RS in Skupščine RS zahtevamo takojšnjo ureditev gozdarske in združne zakonodaje, ki bo prilagojena novo nastali politični situaciji. Pri tem se zavzemamo:

a) Za takojšnjo ukinitve vseh pristojnosti, ki jih imajo sedanja gozdna gospodarstva in TOK-i kooperacije na gozdovih, ki so lastnina občanov oz. takojšnjo splošno ukinitve GG-jev. Zahtevamo prost promet z lesom, takojšnjo ukinitve posameznega odkazila dreves in drugih oblik prisile nad lastniki s strani birokratske tehnološkega aparata. Ne pristajamo na nobeno vrsto prisilnih, oddelčnih in drugih sečenj, ki se izvajajo sedaj in ki bi jih gozdarski lobi rad zadržal tudi v novi zakonodaji. Boljševistične petletke morajo tudi iz novega osnutka zakona.

b) Zavedamo se, da so gozdovi tudi splošnega družbenega pomena zato predlagamo:

– ustanovitev gozdarske svetovalne službe, ki naj bo republiška ustanova po zgledu kmetijske pospeševalne službe. Ta služba naj skrbi za izobraževanje kmetov in drugih lastnikov gozdov o izrabi, gojitvi in načinu izkoriščanja gozdov. V doglednem času pa pričakujemo na novo izobražene strokovnjake, ki bodo kot svetovalci pokrivali gozdarstvo in kmetijsko dejavnost in istočasno bili tudi ekonomski svetovalci, s čimer bi se izognili dvojnosti. Število delavcev v tej službi mora biti zakonsko strogo omejeno in racionalizirano. Predlagani osnutek zakona o spremembah zakona o gozdarstvu tega ne zagotavlja, ker predvideva vključiti v to službo vsa tista nepotrebna birokratska, boljševistična planska etatična opravila, ki so s pravicami lastnikov in racionalizaciji poslovanja v celoti skregana. Po sedanjem osnutku bi se vsa nepotrebna birokracija samo prenesla iz GG-jev na republiko.

– da se izognemo samovolji, ki je obstajala do sedaj in da preprečimo morebitne zlorabe in kraje pri izkoriščanju gozdov, predlagamo ustanovitev, oz. prestrukturiranje obstoječe gozdarske inšpekcije, ki bo preprečevala in kontrolirala zlorabe in kraje tako v zasebnih kot družbenih gozdovih. Ta institucija mora biti neodvisna od pospeševalne in reprodukcijske verige (neke vrste gozdarska policija). Tudi te službe morajo biti kadrovske nominirane (v naprej določeno število za celo Slovenijo).

c) Da bi lahko prešli na predlagani sistem, je nujno potrebno istočasno z ostalo zakonodajo urediti sistem obdavčitve gozdov, ki mora biti

rešen s čim manj administriranjem in mora biti prilagojen predlaganemu prostemu trgu, kakor tudi zakonsko določiti način vzdrževanja potov in vlak. Vsi ostali prispevki so nepotrebni. Biološko obnovo in vzdrževanje morajo opravljati lastniki sami v višini in obsegu njihovega interesa in na sveta svetovalne službe, razen kadar gre za gozdove s specialnim pomenom. Ena od možnih obdavčitev, ki bi v dobri meri preprečila manipulacijo, je obdavčitev po hektarju s tem da se gozdove preklasira (določi vrednostne razrede) po vnaprej določeni metodologiji, ki se po potrebi lahko korigirajo na določena obdobja. V primeru ekoloških in drugih naravnih katastrof, pa se uvede posebne olajšave za vsa leta trajanja posledice teh katastrof in ujem.

Če trdimo, da so gozdovi splošnega družbenega pomena, ki opravljajo tudi ekološko funkcijo in imajo vsi državljani, oz. posamezne kategorije državljanov pravico, da uživajo te splošne dobrine, morajo za vzdrževanje te funkcije tudi prispevati svoj delež v višini in obsegu svojih pravic. Stanje, v katerem je lastnik samo plačevalec vseh mogočih dajatev – ne pa predvsem upravljelec, koristnik so pa vsi je preprosto rečeno nevzdržno in brez logike in spominja na fevdalni sistem.

d) Zahtevamo čimprejše sprejetje zakona o zadrugah

Izhajajoč iz stališča, da je kmetija oz. kmečko gozdarstvo nedeljiva celota, zahtevamo, da se uzakoni možnost ustanavljanja kmetijske gozdarstvih zadrug, v katere se bodo lastniki prostovoljno združevali in jih tudi polnopravno upravljalni in odločali o vsej dejavnosti tako gozdarski kot kmetijski, pri tem naj bi vzdrževali samo en režijski aparat. Zahtevamo tudi vračilo vsega premoženja sedaj obstoječih TOK-ov za gozdarsko kooperacijo, ki je bila pridobljena s skupnim gospodarjenjem (z odtegotvanjem procentov od prodajne cene našega lesa), kakor tudi tistega premoženja, ki se je v smislu ohranjanja GG-jev kot celote prelivala iz TOK na skupne službe.

e) Zahtevamo takojšnjo ureditev zakonodaje vračanja v arondacijskem postopku iz let 60–63 in v povojnih postopkih krivično odvzetih zemljišč. Smatramo, da je vračilo vseh odvzetih zemljišč v Dobrepolju nujno in tudi možno zelo hitro izvesti, čim bo sprejeta ustrezna zakonodaja, pri tem je vračilo odvzetih kmečkih gozdov še enostavnejše od ostale lastnine.

2. V smislu gornjih zahtev in v smislu racionalizacije poslovanja, da se izognemo dupliranju administracije na gozdarski in kmetijski del, zahtevamo za območje Dobrepolja ustanovitev kmetijske gozdarske zadruge, oz. prestrukturiranje obstoječe kmetijske zadruge. Zadruga se mora nemudoma organizirati kot kmetijsko gozdarska zadruga z znanim članstvom in ne kot podjetje, ter prevzeti celotno dejavnost trženja, organiziranja

Gospod Ivan Oman, kmet iz Zminea pri Škofji Loki, sicer pa član Predsedstva Republike Slovenije, rad pride v grosupeljsko občino. Posnetek je iz lanske jeseni: g. Oman preizkuša novo brizgalno v Metnaju. (Foto: Lojze Rozman)

ZDRUŽENJE RAZLAŠČENIH

Kdaj pravična povrnitev?

V prejšnji številki Naše skupnosti je bila objavljena zahteva Združenja razlaščenih iz občine Grosuplje, da občinski organi ustavijo nadaljnje razprodaje po revolucijski zakonodaji odvzete zemlje. Zahtevo je Združenje utemeljilo pravno, sklicujoč se na 2. člen zakona o začasnih prepovedi prometa z družbenimi zemljišči, ter politično, spominjajoč na volilni program strankarske zveze Demos, ki je vseboval obljubo o pravični povrnitvi odvzetega premoženja na način, ki ne bo povzročal novih krivic. Pismenega odgovora Sklada stavbnih zemljišč oziroma Izvršnega sveta Združenja do zdaj ni dobilo, znano pa nam je, da je pravni del ugovaranja in protestiranja zavrnjen: Izvršni svet republike Slovenije je v Poročevalcu 8. 11. 1990 objavil pojasnilo, po katerem se ze prepovedani promet z odvzetimi zemljišči ne šteje oddajanje stavbnih zemljišč! Dokazani postopek, da oddajanje stavbnih zemljišč ni pravni promet, sicer vzbuja sum o povezanosti s srednjeveškim sholastičnim modrovanjem, in ga bomo skušali ovreči s pomočjo zakona o prometu z nepremičninami,

vendar ne tu in zdaj, pač pa naj navedemo, da je Izvršni svet občine Grosuplje in upravni odbor sklada stavbnih zemljišč predlagal občinskemu poslancem, da razglasijo prepoved za oddajanje nekdanjih odvzetih zemljišč razen v primerih sporazuma s prvotnimi lastniki. Prepoved naj bi veljala do 31. 3. 1991 oziroma do sprejetja novega zakona. Ker pa naši gosposodje poslanci tretjo uro zasedanja več niso bili sklepčni, je predlog sklepa preložen na naslednjo skupščinsko zasedanje. Sklep se zdi sprejemljiv, čeprav nas skuša prepeljati žejne čez vodo: nikjer namreč ne govori o pravični nekdanjih lastnikov do plačila od prodajnega. Ob razpravi v skupščini bomo videli, koliko veljajo obljube naših strank ob ustanovitvi Združenja, da bodo podpirale naše pravične zahteve!

Odbor Združenja razlaščenih je na seji 16. nov. razpravljal tudi o tem, da morajo nekdanji lastniki sklepati nove najemne pogodbe za svoja lastna zemljišča, ker jih predstavniki Ljubljanskih mlekar in zadrug izsiljujejo, da bodo zemljišča sicer oddali drugim interesantom. Letna najemnina za 1 ha zemljišča na Muljavskem polju znaša 3000 din, kar kaže, da želijo »vmesni« lastniki še zadnji trenutek izkoristiti za izboljšavo svojih sicer katastrofalnih in kroničnih izgub. Ali pa imajo morda njihove pisarne z »administrativnim« obdelovanjem tujih zemljišč tako veliko dela?

Odbor Združenja je zato sprejel sklep, naj občinska skupščina, ki je socialističnim veleposestvom priskrbeli zemljišča, zdaj tudi poskrbi, da se kmetom takoj začnejo vračati že leta in desetletja odtujena zemljišča, ki jih »socialisti« sami ne obdelujejo, oddajajo pa jih v najem nekdanjim lastnikom. Posebno kričec je primer nekdanjih nasadov na Blečjem Vrhu, Peči in Zg. Slivnici, kjer so bila zemljišča »oddana« v najem za 20 let, zdaj pa jih razlaščeni lastniki sicer morejo uporabljati, vendar ob plačevanju najemnine. Podobno je na Muljavskem polju in tudi drugod.

Če občinska vlada oziroma skupščina ne bo vzpodbudila reševanja enostavnih vprašanj, bo zbor vseh članov Združenja razlaščenih razpravljalo o organiziranju pohoda na občinsko skupščino oziroma protestnega blokiranja stave izvršnega sveta.

Združenje tudi meni, da sta grosupeljski župan in predsednik IS enostransko obveščena o kmetijstvu v občini, zato odbor poziva SKZ, da ju informira tudi s stališči in perspektivami družinskih kmetij.

Na koncu se je odbor Združenja sprejel še poziv vsem svetom krajevnih skupnosti oziroma vsem vaškim odborom, naj prigrasijo svoje zahteve za nekdanjo skupno vaško zemljo (komunščino).

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja v občini Grosuplje ima uradne ure vsak petek od 17. do 19. ure na Kolodvorski 2 (pisarna SDZ).

JAKOB MÜLLER

Kdo bo pospravil za seboj?

Že drugi vprašujemo: veljava starega? Ali samo dokaz, da se staro težko umika novemu in da se novo ne zna ali ne mara predstaviti? Kaj pa, če gre samo za nemarnost?

proizvodnje in tudi predelave na kmetijskem in gozdarskem področju.

3. Ker čakanje na novo zakonodajo samo podaljšuje agonijo GG-jev in z ozirom na to, da je TOK Gozdarstva kooperacija Ribnica umetna tvorba, ki nasilno združuje več prostorsko zaskrojenih področij, ki pa so med seboj prostorsko ločena, od GG Kočevje in TOK Ribnica zahtevamo, da:

– ali takoj začne postopek za statusno spremembo. Statusna sprememba obsega ustanovitve samostojnih gozdarskih enot po posameznih zaokroženih območjih. Na območju Dobrepolja, ki zaobsega območje kat. občin Videm, Kampilje, Podgora, Cesta, Zdenska vas in Zagorica in v naravi predstavlja zaokroženo celoto, se za vse gozdove, na katerih je vključena lastninska pravica občanov ustanovi svoja gozdrska enota, ki se nato pripoji Kmetijski zadrugi Dobrepolje.

– ali z ozirom na slabo stanje sedanjega TOK

pospeši njegov razpad oz. stečaj in s tem omogoči lastnikom ustanoviti svoje organizacije po posameznih področjih.

4. Od občinskega izvršnega sveta in občinske skupščine zahtevamo, da v okviru svojih pristojnosti podpre vse naše zahteve, izražene v prejšnjih sklepih.

5. Za nadaljnje zastopanje naših interesov in za sprovajanje naših zahtev in sklepov izvolimo odbor, ki samostojno odloča v vseh zahtevah v okviru sprejetih sklepov.

Odbor sestavljajo: Novak Janez, Jakopič Anton, Okoren Janez, Adamič Anton, Zevnik Milan, Sinkovec Drago, Cimerman Ciril

6. Izvoljeni odbor se pooblasti, da izdela tudi konkretne pripombe na predlagani osnutek zakona o spremembi zakona o gozdovih in jih posreduje pristojnim organom.